

***Skrivelse angående arbetet med planläggning för
Slakthusområdet, etapp 1 i Slakthusområdet –
Kylfacket m fl 1 i stadsdelen Johanneshov.***

2018- 05-18

Det nya Slakthusområdet – ännu en barnfientlig stadsdel!

Planerna för Slakthusområdet fortskrider. Ett planprogram godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2017-02-02 (Dnr 2010-20437) och i början på 2018 antog nämnden en startpromemoria (Dnr 2017-02397) för att utarbeta detaljplanen för den första etappen. Den omfattar en tredjedel av Slakthusområdet.

Hela Slakthusområdet planeras för bl a 4 000 bostäder, 10 000 arbetsplatser, skolor och förskolor. Inom området finns en lite större park och några små parker. Mängden grönyta per person är låg. ”Detta kan jämföras med situationen i delar av innerstan med låg gröntillgång som centrala Södermalm eller delar av Vasastaden”. (*Appendix C Slakthusområdets exploateringsgrad, sid 80.*) Området i sin helhet är isolerat från större parker och naturområden, omgivet av hårt trafikerade bilvägar och i väster av ett bostadsområde. Markanvisningar är genomförda för de flesta kvarter i etapp 1.

I planprogrammet skriver Stadsbyggnadskontoret hur viktigt det är att förstå hur den fysiska planeringen kan bidra till *social hållbarhet*. ”Social hållbarhet”, ”tät stadsdel” och ”barnperspektiv” är begrepp som används ofta i programmet. Men någon barnkonsekvensanalys har inte gjorts.

Vi menar att skälet till att staden vill bygga tätt i Slakthusområdet i grunden handlar om något annat än social hållbarhet. Det handlar om en vilja att högexploatera marken. Slakthusområdet ska byggas med smala gator och höga hus, i små kvarter med trånga och solfattiga gårdar. Exploateringstalet ska vara minst 3.0 i alla kvarter.

I vår granskning av planerna finner vi att stadens program inte kommer att leda till en socialt hållbar stadsdel. Med en så hög exploatering kan man inte skapa en god bostadsmiljö, varken för de boende eller för de som inte kan göra sina röster hörda – barnen.

I hela Slakthusområdet planeras 70 förskoleavdelningar, där ca 1 300 barn från ett till sex års ålder varje år kommer att tillbringa huvuddelen av sin vakna tid. På förskolegårdarna ska de kunna springa, klättra, erövra, samarbeta, undersöka, bygga och experimentera. Utomhuslek är nödvändig för barns fysiska och psykiska hälsa, för deras sociala träning, koncentration och inlärningsförmåga. De behöver lek i kuperad terräng. Genom att lockas till lek och rörelse ska barnen slippa framtida benskörhet, fetma, diabetes och hjärtkärlsjukdomar. Vi vet att barns stillasittande ökar. Fler och fler barn växer upp i stadsmiljö. Små barn som inte orkar gå långt hänvisas till allmänna parker dit de åker i vagn, eller till trånga gårdar med platt mark.

Ca 40 kvm/barn utomhus bör förskolebarn ha och den sammanhängande förskolegården bör ligga i direkt kontakt med förskolan och vara 3 000 kvm, skriver Boverket. (Gör plats för barn och unga! Rapport till regeringen 2015:8)

Förskolegårdarna i Slakthusområdet håller låg kvalitet. Samtliga förskolegårdar planeras med 8 – 10 kvm/ barn och är placerade i bottenvåningarna på flerbostadshus. Förskolegårdarna ligger i det inre av kvarteren och ska dela ett redan litet gårdsutrymme med de boende vilket i de flesta fall innebär solfattig miljö och risk för störningar och konflikter. Eftersom gårdarna ligger ovanpå bilgarage blir planteringsdjupet för litet för stora träd. Gårdarna uppfyller inte på långa vägar de krav och kvaliteter som beskrivs i Boverkets vägledning. De planerade få och små parkerna och ett smalt naturområde mot Enskede gård kan inte kompensera bristerna hos förskolegårdarna.

Som underlag för det fortsatta arbetet vill vi att en barnkonsekvensanalys av den planerade bebyggelsen genomförs av en oberoende konsult och att den besvarar alla de frågor som bör ingå i en barnkonsekvensanalys enligt Stockholms stads egen skrift *Integrerad Barnkonsekvensanalys och dialog*, Stadsbyggnadskontoret 2017. I den analys som benämns "Förskolor i Slakthusområdet" 2016 04 14 nämns många exempel på hur förskolegårdar bör utformas, storlek m m. Den konstaterar också att det analyserade förslaget inte alls lever upp till detta. Men planeringen fortsätter utan någon förändring.

Kunskap om utemiljöns betydelse för barn finns. Den måste tillämpas – inte bara i enstaka exempel i ytterstaden utan i all ny bebyggelse. Barnens behov är desamma.

Våra förslag:

- Genomför en noggrann barnkonsekvensanalys i detta skede och följ sedan upp den i det fortsatta arbetet.
- Genomför detaljplanearbetet och samråd före markanvisningar där det fortfarande är möjligt i Slakthusområdet
- Avsätt hela kvarter för förskolor i friliggande byggnader och med egen gård
- Avsätt kvarter för parklek/lekpark. (Kommentar: Området har flest idrottshallar i hela stockholmsområdet, en resurs som med effektiv planering och samarbete mellan flera förvaltningar borde kunna utnyttjas av alla på tider då inte storspel pågår. Ersätt den planerade idrottshallen med en stor grön lekpark för barn och boende.)

Ni planerar för tusentals barn under de viktigaste åren i deras utveckling. Stadens ekonomiska intresse av hög exploatering och höga intäkter från marken får inte drabba deras hälsa och färdigheter.

Slakthusområdet kunde vara det mest lovande och intressanta av stadens stora byggprojekt. Där finns redan en bra struktur och äldre bebyggelse med en stark historia. I Slakthusområdet har Stockholms stad chansen att skapa någonting riktigt bra. Missa inte den!

Stockholm den 18 maj 2018

Elisabeth Edsjö, arkitekt
Helena Friman, stockholmshistoriker
för
Barns utemiljö i Stockholm (BUMS)

